

Uşak Üniversitesi

Bankacılık ve Sigortacılık Araştırma ve Uygulama Merkezi e-Bülteni

3 ayda bir yayınlanır.

No: Ağustos 2020 / Sayı: 02

Ağustos Sayısı Sunuş

Bankacılık ve Sigortacılık Araştırma ve Uygulama Merkezi e-Bülteni ilk sayısı yayına hazırlandığı sırada Covid-19 salgını tüm dünyada çok hızlı bir şekilde artmaktaydı. Geçen süre içinde salgın bazı ülkelerde “Pik noktası” denen zirve noktalara eriştikten sonra düşüşe geçti. Bazı ülkelerde salgının tamamen bittiği rapor edildi. Salgın bugün ABD ve bazı orta Amerika ülkelerinde artış eğilimini hala korumaktadır. Türkiye’de ise vakalar zirve noktasından aşağıya düşüldükten sonra Ağustos ayında yeni bir zirve yapmış durumda. Bazı orta Avrupa ülkeleri uygulanan sıkı önlem politikalarıyla sorunu önemli ölçüde çözmüş durumda. Bir taraftan aşı ve ilaç geliştirme çalışmalarında sona yaklaşıldığı haberleri yayınlanıyor. Ancak, bu aşı ve ilacın tüm dünyaya yetecek miktarda üretilmesi ve dağıtımı kısa sürede mümkün olmayacak. Bu nedenle Türkiye gibi ülkelerde de insanların sabırla Salgına karşı korunma ve koruma tedbirlerini ciddi olarak uygulamaya devam etmesi gerekiyor.

Salgın en önemli etkilerinden biri ekonomik tarafı oldu. Pek çok işyeri aylarca kapalı kaldı veya kısıtlı olarak çalışabildi. Pek çok kişi işsiz kaldı. Finans sistemi güçlü olan ülkeler salgının etkilerini doğrudan parasal desteklerle azaltmakta daha keskin adımlar atabilirken, bütçe açığı olan ülkeler bu konuda zorlandı. Uluslararası ticaret ve turizm faaliyetlerinin sektöre uğramasıyla Türkiye gibi ülkelerde ciddi döviz ihtiyacı ortaya çıktı. Bu nedenle finans yönetimi ve finansal okuryazarlığın önemi Türkiye gibi ülkeler için daha belirgin hale gelmiştir.

Doç.Dr.Ercan Özen- BSAUMER Müdür

Bir Soru: Swap nedir?

Cevap: Swap (Takas), A ve B gibi iki taraf arasında belirlenen bir varlıktan kaynaklanan gelecekteki nakit akışlarının değiştirilmesi için yapılan bir özel anlaşmadır. Swaplar; Faiz, Mal, Swap opsiyonları ve Para swapları olarak sınıflandırılır. Bu günlerde Türkiye’de gündemde olan Swaplar Para/Döviz swaplarıdır. Swap, tezgahüstü vadeli işlem piyasası işlemlerinden birisidir. Swap esas olarak bir risk yönetimi aracı olmakla birlikte bugünlerde Türkiye tarafından Döviz tedarik etmek için kullanılmaktadır. TCMB yurt dışı bir banka ile yaptığı anlaşma ile ileride belirli bir tarihte geri ödemek üzere ve belirli bir faiz oranı karşılığında döviz almakta, buna karşılık olarak aynı sürede geri alınmak üzere Türk Lirası vermektedir.

Örnek: 1 Ağustos 2020 tarihinde TL/USD kuru 7.00 TL iken TCMB, bir Katar bankası ile 1 Eylül 2020 vadeli olarak TL karşılığı olmak üzere 1.000 USD tutarında bir anlaşma yapmıştır. USD için TCMB aylık %2 faiz net ödeyecek, Katar bankasından ise anlaşma tarihindeki TL üzerinden aylık net %3 faiz tahsil edilecektir. 1 ay sonra 1Eylül 2020 günü TL/USD kuru 7.30 olmuştur.

TCMB, 1 Ağustos’ta 1.000 USD karşılığı 7.000 TL ödünç vermiştir. 1 ay sonra ise faiziyle birlikte 1.020 USD olarak geri ödeme yapmıştır. Ödeme TL tutarı 7.446 TL (1.020*7.30) dir. Bu işlemin TCMB’ye maliyeti 7.446-7.000= 446 TL’dir. Buna karşılık Katar bankasından 7.000 TL üzerinden %3 faiz tutarı olan 210 TL tahsil edecektir. Bu durumda TCMB’nin bu işlem için katlandığı net maliyet 446 TL – 210 TL = 236 TL olacaktır.

Ekonomik ve Finansal Göstergeler 31 Ağustos 2020

ABD Doları : 7,35 Euro: 8,77 CDS-Türkiye: 521 puan BİST100 Endeks: 1.078,61 TÜFE: %12,62 Gösterge Faiz %12,97

Araştırma-İnceleme: Koronavirüs (Covid-19) Salgını Süresince Uygulanan Makroekonomik Politikalar.
Dr.Öğr.Üyesi Metin Tetik

2019 yılının Aralık ayında Çin'de Wuhan'da ortaya çıkan Koronavirüs (COVID-19) salgını hala küresel olarak devam ediyor. COVID-19 salgını 215 ülkeye yayıldı. Temmuz 2020 itibariyle worldometer verilerine göre yaklaşık 15 milyon vaka ve 610 bin kişinin ölümüne neden oldu. Bunun yanında salgının insan hareketliliğini ve iş faaliyetlerini sınırlandırması, halk sağlığı kontrolleri, tedarik zincirlerini bozmuş, imalat ve hizmet sektörlerindeki faaliyetleri azaltarak tüm dünyada büyük bir ekonomik resesyon yaratmıştır. Dahası borsalar dünya çapında çökmüş ve işsizlik oranları eşi görülmemiş seviyelere yükselmiştir(Elgin vd., 2020).

Tablo 1: COVID-19 salgını ve başlıca ülke ekonomi politikaları

Ülke	Ülkeler	Veri Tarihi	Mali Politikalar(Mil. \$)	Para Politikası(yüzde değişim)	
İsviçre	Gelişmiş Ülkeler Grubu	1.Tem	10.4	0	
Norveç		1.Tem	5.5	100	
Almanya		2.Tem	17.71	0	
ABD		1.Tem	13.92	100	
Birleşik Krallık		1.Tem	5	86.67	
Danimarka		1.Tem	13.36	-40	
Fransa		1.Tem	10.44	0	
Çin		1.Tem	4.1	8.33	
İsveç		1.Tem	16	73.33	
Kanada		30.Haz	12.4	85.71	
Ortalama:			10.88	41.4	
Şili	Gelişmekte Olan Ülkeler Grubu	25.Haz	10.74	71.43	
Çekya		1.Tem	7.3	88.89	
Mısır		1.Tem	1.8	23.53	
Hindistan		1.Tem	6.6	26.98	
Endonezya		1.Tem	4.4	15	
İsrail		1.Tem	7.43	60	
Meksika		25.Haz	1.2	28.57	
Paraguay		30.Haz	2.5	62.85	
Polonya		18.Haz	9.6	93.33	
Tayland		2.Tem	9.6	60	
Romanya		1.Tem	5.8	30	
Türkiye		1.Tem	3.78	23.26	
Brezilya		1.Tem	11	47.06	
Ortalama:			6.28	48.53	
Etiyopya	Az Gelişmiş Ülkeler	18.Haz	3.45	0	
Yemen		1.Tem	0	0	
Sudan		30.Haz	7.52	0	
Afganistan		1.Tem	2	0	
Nijer		9.Haz	1.3	17.24	
Mozambik		1.Tem	0.1	19.61	
Haiti		1.Tem	4	13.57	
Gana		25.Haz	0.16	9.38	
Kongo		1.Tem	0.3	16.67	
Ortalama:			2.09	8.49	

Maliye politikaları GSYİH'nın yüzdesi olarak temsil etmektedir. Para politikası ise faiz indirimi kriz öncesi seviyenin yüzdesi olarak kesilen faiz oranıdır. Veriler Elgin vd, (2020) veri setinden alınmıştır.

Hükümetler salgının ekonomi üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak ve kamu refahını sürdürmek için maliye politikaları, merkez bankaları ise para politika önlemlerini içeren ekonomik paketleri uygulamaya geçirmiştir. Haneleri, firmaları, sağlık sistemlerini ve bankaları hedef alan bu ekonomik tedbirler, genişlik ve kapsam bakımından ülkelere göre değişmektedir (Weder di Mauro, 2020). Ülkeler tarafından benimsenen para politikaları genellikle bankalara likidite desteğinden ve faiz politikalarından oluşmaktadır (IMF, 2019). Tipik maliye politikaları, hane halklarına ve işletmelere yapılan transferleri, sosyal güvenlik yardımlarının genişletilmesini ve sağlık sistemi fonlarını içermektedir (Elgin vd., 2020). Tablo-1’de başlıca gelişmiş gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkelerin salgın süresince uygulamış olduğu mali ve para politika önlemleri görülmektedir.

Tablo-1 politika yapıcılar tarafından alınan ekonomik tepkileri göstermektedir. Böylece uygulanan politikalardaki ülkeler arası farklılıklar görülebiliyor. Tablo 1’de ortalama düzeylere bakarak ekonomik gelişmişlik düzeyi (kişi başına düşen GSYİH) ile ekonomi politikası tepkileri arasında önemli ölçüde bir ilişki olduğunu anlayabiliyoruz. Örneğin gelişmiş ülkeler grubu uygulanan maliye politikalarının büyüklüğü bakımından diğer ülke gruplarının önündedir. Bunda gelişmiş ülke grubunun diğer ülke gruplarına kıyasla bütçe istikrarına sahip olmasının önemi büyüktür. Para politikaları açısından bakıldığında ise, gelişmekte olan ülke grubu merkez bankaları daha aktif görünmektedir. Gelişmiş ülkeler grubunda merkez bankalarının politika faizleri sıfır seviyelerine yakın olması, bu politikayı daha etkinsiz kullanmalarına sebep olduğu şeklinde yorumlanabilir. Ancak şu unutulmamalı ki, gelişmiş ülkeler, büyük miktarlarda Makro-Finansal teşvik paketleri de uygulamaya koymuştur. Sonuç olarak, uygulanan ekonomi politikalarının etkinliği ve büyüklüğü, o ekonominin büyüklüğü ile yakından ilişkilidir. Koronavirüs (COVID-19) salgını küresel olarak hala devam etmektedir ancak bu verilere bakarak ülkelerin ekonomi politika tepkilerinde ayrışma pek mümkün görünmüyor.

Kaynakça: Elgin, C., Basbug, G., & Yalaman, A. (2020). Economic policy responses to a pandemic: Developing the COVID-19 economic stimulus index. *Covid Economics*, 1(3), 40-53. / Weder di Mauro, B. (2020). Macroeconomics of the flu. In “Economics in the time of COVID-19”, Baldwin Weder di Mauro. / International Monetary Fund 2002 Retrieved from <https://www.imf.org/en/Topic s/imf-and-covid19/Policy-Responses-to-COVID-19#U> on May 31, 2019.

Bir Konu-Bir Değerlendirme: Finansal Okuryazarlığın Yaygınlaştırılması: Aile Çocuk İlişkileri **Doç.Dr.Ercan Özen**

Bir anne.... 5 yaşındaki çocuğu ile Süpermarkette alışveriş yapıyor. Çocuk ikide bir şeker isterim, çikolata isterim diyerek annesinin eteğini çekiştirip çılgınlık atıyor. Anne yorgun, bir yandan ikide bir çocuğu azarlayarak susturmaya çalışıyor. Ama, çare değil... Çocuk susmuyor. Çocuğun istediklerinin pek çoğunu alışveriş çantasına atmak zorunda kalıyor. Bu durum diğer günlerde de böyle ve çare yok.

Aile bütçesi, varsayalım ki, 5.000 TL olsun. Ailenin aylık harcamaları 1.000 TL kira, 500 TL elektrik su vb faturalar, 3.000 TL aylık market harcaması. 500 TL beklenmeyen harcamalar için kullanılıyor ve bir sonraki maaş gününe kadar da elde para kalmıyor. Çocuğun marketteki çılgılık seviyesi arttıkça aile bütçesindeki sarsılma da artıyor.

Bütçe hazırlama finansal okuryazarlığın alt boyutların biri olan finansal davranış unsurudur. İnsan ihtiyaçları sonsuzdur. Hiçbir gelir düzeyinde gelirin yeterli olması ve ihtiyaçları karşılaması her zaman mümkün değildir. Bu nedenle doğru olan şey, gelir imkanları doğrultusunda ihtiyaçları önem derecesine göre sıralamak olacaktır. Alışveriş için de mutlaka bir alışveriş-ihtiyaç listesi hazırlanmalıdır. Genellikle aileler çocuklarının yanında parasal konuları konuşmak ve harcamalarla ilgili olarak ortak karar vermeyi düşünmezler. Bu nedenle çocuk isteklerini sıralarken paranın kısıtlı olduğunu düşünme yeteneğine sahip değildir. Bütçe kavramını çocuğa anlatmanın en kolay yönü oyuncak ve benzeri eşyalar kullanarak aylık kazancın belirli yerlere harcadıktan sonra geriye birşey kalmadığını göstermektir. Böylelikle hem çocuk alışverişte ağlamaktan vaz geçecek, hem de para, harcama, bütçe gibi kavramları öğrenerek parasını etkin kullanan bir neslin ortaya çıkmasına katkı verilmiş olacaktır.

FAALİYET

Uşak Üniversitesi Bankacılık ve Finans Bölümü öğrencilerinden bir başarı daha....

Uşak Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi Bankacılık ve Finans bölümü öğrencileri Türkiye Sermaye Piyasası Birliği (TSPB) tarafından düzenlenen 6.“Kamera Elinde Geleceğin Cebinde “ adlı kısa film yarışmasında Finale kaldı. Yarışma ülkemizde finansal okuryazarlığın artması ve tasarruf bilincinin artmasını hedefliyor. Öğrencilerimiz yarışmaya 10 kişilik ekip oluşturarak hazırlandı. Yoğun geçen çalışmaların sonunda “ Koca Bir Gülümseme” adlı klip çekildi. 23 Haziran 2020 tarihinde sonuçları ilan edilen yarışmada sonunda Klip, “İKSV Kırmızı Lale Kart Üyeliği” ile ödüllendirildi.

Bu güzel yarışma için Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği (TSPB) yönetimine teşekkürlerimizle.

Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği: <https://www.tspb.org.tr/tr/>

Klip “<https://www.youtube.com/watch?v=Y65bZGf0eso>”youtube sayfasından izlenebilir.

Öğrencilerimizle Covid-19’suz günlerde daha keyifli etkinliklerde buluşmak dileklerimizle....

Dikkat !!! Korona Virüse karşı birlikte savaşalım !!!!

Uşak Üniversitesi - Bankacılık ve Sigortacılık Araştırma ve Uygulama Merkezi

<https://bsuamer.usak.edu.tr/>

Öneri ve Görüşleriniz için: ercan.ozen@usak.edu.tr